

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Ebrietas quando sit peccatum mortale.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

decem inde: vt quodcunque spectaculi gratia tempore belli fit. Non enim excusantur propter tempus belli, quasi sit partialis conflictus cum hostibus: quia quia non habet locum finis belli in huiusmodi partiali certamine. Non enim ordinatur conflictus iste ad debellandum, vel minuendum hostis virtutem, sed ad hostentationem hominum. Vel ad euitationem ignominiae (quasi vilis & degeneris animi reputetur, nisi acceptet duellum) peccatum quoque mortale est eadem ratione: quia contra rectam rationem non vulgarium sed sapientum eligitur percussio, periculum &c. vel ad terminandam litem civilem vel criminalem, peccatum quoque mortale est: quia non est proportionatum medium ad terminandum litem armata pugna percussiva &c. Licitum tamen est suscipere duellum auctoritate principis, quando accusator materiali gladio iudicis iniuste me petit multando vel occidendo: quoniam inuasus gladio possum me gladio tueri. Et similiter licitum est resolvere bellum iniustum in duellum, quando pars habens iustum videt se aliter succumbere: vtitur enim viribus suis vt melius potest. Et si haec sic breuiter dicta non penetras, vide diffuse à nobis scripta in commentariis secunda secunda diui Thomae in fine xcv. quaestio. Vnde principes concedentes duellum (vt communiter accidere videtur) patet peccare mortaliter. Secus autem esset, si ex rationabili causa permitterent, sicut permittunt meretrices, quoniam non peccarent.

Ebrietas quando sit peccatum mortale.

EBrietas praecognita & volita propter delectationem in potu vini immoderato, peccatum mortale videtur: quia contra rectam rationem violentè imponit quis sibi ipsi necessitatem vinculi tollentis usum rationis, Ebrius enim non solum est absque actuali

actuali vsu rationis, vt otiosus, & absque soluta ratione, vt dormiens, sed necessitatem habet permanendi in vinculo rationis propter quam differt à dormiente: à quo etiam differt: quia somnus est priuatio naturalis, ebrietas verò violenta, vtpote agridudinalis perturbatio existens. Notanter autem dicitur præcognita & volita: quia ebrietas nisi intenta sit, non est ebrietas formaliter, sed materialiter tantum. Dicitur quoque propter delectabilem potum vini: quia si quis ex intentione inebriaretur ex dispositione artis medicinae propter sanitatem, non esset ebrietas peccatum, etiam veniale: quia non esset ebrietas formaliter: nec esset ibi immoderatus potus: quia homini sic disposito potus inebrians esset moderatus. Et rursus recta ratio habet, vt homo imponat sibi necessitatem permanendi ad breue tempus (puta idem &c.) sub vinculo violento rationis, vsus, vt postea possit ratione in corpore sano diutius vti, quam habet corpus infirmum: sicut liceret vti opio, & aliis stupefacientibus: impediens vsu rationis vsu.

Ebrietas inculpabilis excusat à peccatis ex ebrietate commissis: quia tunc inuoluntaria sunt. Si autem est culpabilis, aluiat quidem peccata ex ipsa sequentia, quia sunt minus voluntaria, sed diuersimodè. nam peccata præuisa, quia solitus est ebrius talia peccata committere, excusantur à tanto, sed non à suis speciebus, quia volutaria sunt in sua causa, scilicet ebrietate. Non præuisa autem, excusantur à suis speciebus, sed aggrauant ebrietatis peccatum: vtpotè illius mali effectus.

Ebrietas non plena (quando aliquis potu vini rediditur nimis lætus, aut turbatur in phantasia: dum videtur ei quòd domus gyretur, aut huiusmodi aliquid incurrit: non tamen perdit vsu rationis) peccatum proculdubio graue est, nisi causa medicinae fiat: quia

122 Electio Prælati.

inmoderatus est potus secundum quantitatem vel qualitatem, & hoc si aduertenter aut negligenter accedit. Peius tamen si ex intentione: est enim tunc prope mortale: non tamen est mortale: quia nec attingit ad completam ebrietatis rationem: nec notabile damnum rationis eligitur.

Eligendus in Prælatum Ecclesiasticum duabus debet pollere virtutibus.

Electio Ecclesiastici pastoris debet in foro conscientie fieri de homine habente duas condiciones. Prima est, quod sit bonus, hoc est sine peccato mortali. propter hoc enim dominus ter Petrum interrogauit si haberet charitatem. Secunda est, quod sit melior cæteris cognitis, qui posset eligi & haberi. Melior autem, non quantum ad bonitatem vite sed quantum ad regimen illud nunc & hic respectu talium ouium, & reliquis particularibus occurrentiis pensatis. Exiguntur autem intantum ambæ condiciones, vt neutra earum possit scienter omitti sine peccato mortali. Scienter autem dico, hoc est secundum conscientiam eligentis: teneretur enim eligens, si absque peccati mortalis incurfu vult eligere, tenere secundum suam conscientiam, quod ille quem eligit, sit in gratia Dei, & quod sit ad tale officium in hoc loco, hoc tempore, &c. melior omnibus, quos nouit posse haberi pro tali cura. Et ratio primi est: quia existens in peccato mortali est indignus prælatione Ecclesiastica, vt pote non diligens Christum super omnia: ac per hoc impotens pascere Christi oues ex sua vita, quod præcipue exigitur in pastore. Ratio secundi est: quia postponere meliorem minus bono in huiusmodi, non est sine crimine acceptionis personarum, dum persona præponitur causæ.

Et scito hoc idem esse iudicium de prouisore: hoc est